

**63/1 (SEM-4) EDN HG 4046/EDN RC 4046
(GE 4/DSC 1D)**

2 0 2 2

EDUCATION

Paper : GE-4/DSC-1D

(Environmental and Population Education)

Full Marks : 80

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

1. Choose the correct answer : 1×6=6

শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা :

(a) On which date of the year is the 'World Environment Day' celebrated?

‘বিশ্ব পৰিবেশ দিৱস’ প্ৰতি বছৰ কোন তাৰিখে
উদ্‌যাপন কৰা হয় ?

(i) 8th June

(ii) 6th June

(iii) 5th June

(iv) 10th June

(2)

(b) What is the meaning of 'enviromer' ?

'Enviromer' শব্দটোৰ অৰ্থ কি ?

(i) To environment

(ii) To surround

(iii) Biophysical components

(iv) Natural components

(c) Which month is observed as 'National Environment Awareness Month' in our country?

আমাৰ দেশত 'ৰাষ্ট্ৰীয় পৰিবেশ সচেতনতা মাহ' কোনটো মাহত পালন কৰা হয় ?

(i) December

(ii) November

(iii) January

(iv) June

(3)

(d) On which date is the 'World Population Day' observed?

'বিশ্ব জনসংখ্যা দিৱস' কোন তাৰিখে উদ্‌যাপন কৰা হয় ?

(i) 7th July

(ii) 8th July

(iii) 10th July

(iv) 11th July

(e) What is the population of Assam as per the Census of 2011?

২০১১ চনৰ লোকপিয়ল মতে অসমৰ জনসংখ্যা কিমান ?

(i) 3.12 Cr

(ii) 4.12 Cr

(iii) 5.12 Cr

(iv) 6.12 Cr

(f) The first National Seminar on Population Education was held in

জনসংখ্যা শিক্ষাৰ ওপৰত প্ৰথম ৰাষ্ট্ৰীয় পৰ্যায়ৰ চেমিনাৰখন অনুষ্ঠিত হৈছিল

(i) Delhi

(ii) Mumbai

(iii) Kolkata

(iv) Chennai

(4)

2. Answer the following questions : $2 \times 5 = 10$

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ দিয়া :

- (a) What is environmental education?
পৰিবেশ শিক্ষা কি ?
- (b) Mention two types of environmental degradation.
পৰিবেশ অৱনমনৰ দুটা ভাগ উল্লেখ কৰা।
- (c) Mention two methods of environmental education at primary level.
প্ৰাথমিক পৰ্যায়ত পৰিবেশ শিক্ষাৰ দুটা পদ্ধতি উল্লেখ কৰা।
- (d) What is the meaning of population education?
জনসংখ্যা শিক্ষাৰ অৰ্থ কি ?
- (e) Mention two problems of population growth.
জনসংখ্যা বৃদ্ধিৰ দুটা সমস্যা উল্লেখ কৰা।

3. Answer any six of the following questions : $5 \times 6 = 30$

তলৰ যি কোনো ছয়টা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ দিয়া :

- (a) What are the main objectives of environmental education?
পৰিবেশ শিক্ষাৰ মুখ্য উদ্দেশ্যাবলী কি কি ?

22KB/466

(Continued)

(5)

(b) What are the causes of environmental degradation?

পৰিবেশ অৱনমনৰ কাৰণসমূহ কি কি ?

(c) Write the role of co-curricular activities in environmental education.

পৰিবেশ শিক্ষাত সহপাঠ্যক্রমিক কাৰ্যাবলীৰ ভূমিকাৰ বিষয়ে লিখা।

(d) Write the need and importance of population education.

জনসংখ্যা শিক্ষাৰ গুৰুত্ব আৰু প্ৰয়োজনীয়তাৰ বিষয়ে লিখা।

(e) Mention the different steps to be taken to check the growth of population.

জনসংখ্যা নিয়ন্ত্ৰণৰ ক্ষেত্ৰত ল'ব পৰা ব্যৱহাসমূহ উল্লেখ কৰা।

(f) Explain how the quality of life is affected by population growth.

জনসংখ্যা বৃদ্ধিয়ে জীৱনৰ গুণমানক কেনেদৰে প্ৰভাৱিত কৰে, ব্যাখ্যা কৰা।

(g) What are the major characteristics of quality of life?

জীৱনৰ গুণমানৰ প্ৰধান বৈশিষ্ট্যবোৰ কি কি ?

22KB/466

(Turn Over)

(6)

- (h) Write the scope of population education.
জনসংখ্যা শিক্ষাৰ পৰিসৰৰ বিষয়ে লিখা।
- (i) Write the role of education for sustainable development.
বহনক্ষম বিকাশৰ বাবে শিক্ষাৰ ভূমিকাৰ বিষয়ে লিখা।
4. Answer any *two* of the following questions :
10×2=20
তলৰ যি কোনো দুটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ দিয়া :
- (a) What is environmental awareness?
Discuss the necessity of environmental awareness.
3+7=10
পৰিবেশ সচেতনতা কি? ইয়াৰ প্ৰয়োজনীয়তা সম্বন্ধে আলোচনা কৰা।
- (b) Illustrate the effects of environmental degradation on human civilization. 10
মানৱ সভ্যতাৰ ওপৰত পৰিবেশৰ অৱনতিৰ প্ৰভাৱসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।
- (c) Write the consequences of population explosion in India. 10
ভাৰতত জনসংখ্যা বিস্ফোৰণৰ ফলাফলসমূহ বৰ্ণনা কৰা।

(7)

5. Answer any *one* of the following questions : 14
তলৰ যি কোনো এটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ দিয়া :
- (a) Discuss the role of teachers in creating awareness on population problem. 14
জনসংখ্যাৰ সমস্যাৰ ওপৰত সচেতনতা সৃষ্টিৰ ক্ষেত্ৰত শিক্ষকৰ ভূমিকা আলোচনা কৰা।
- (b) Explain the role of newspaper and television in the expansion of population education. 7+7=14
জনসংখ্যা শিক্ষাৰ সম্প্ৰসাৰণত বাতৰিকাকত আৰু দূৰদৰ্শনৰ ভূমিকাৰ বিষয়ে ব্যাখ্যা কৰা।

***